

MOLITVENO-MEDITATIVNA ZAJEDNICA U ŽIVOTU ŽUPNE ZAJEDNICE

Poticaji za ostvarenje molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici

Primljeno:
4. 9. 2009.

Izvorni
znanstveni rad

UDK
268:262.1

JOSIP ŠIMUNOVIĆ

Katolički bogoslovni fakultet
Vlaška 38
10000 Zagreb

DARIJA BARKO

OŠ Eugena Kumičića
J. Pucekovića 4
10410 Velika Gorica

Sažetak

U članku se razmišlja o ostvarenju molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici. Plan i program župne kateheze Župna kateheza u obnovi župne zajednice potiče na obnovu župne zajednice pomoću kateheze i na formiranje župne zajednice kao zajednice zajednicâ. Jedna od zajednica koje imaju svoje mjesto u životu i djelovanju župne zajednice jest i molitveno-meditativna zajednica.

Čovjek oduvijek ima u sebi čežnju za Božjom blizinom. U današnjem modernom vremenu teži za mjestima mira i molitve, mjestima susreta s Bogom, bližnjima i samim sobom. Čitajući znakove vremena, župna zajednica želi čovjeku današnjice ponuditi ta tražena mjesta, a jedno od njih može biti molitveno-meditativna zajednica.

Prvi dio članka govori o molitveno-meditativnoj zajednici u svjetlu plana i programa župne kateheze Župna kateheza u obnovi župne zajednice.

Drugi dio sadrži prijedlog programa rada molitveno-meditativne zajednice za jednu pastoralnu godinu.

Treći dio obrađuje tijek katehetskog susreta molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici.

Četvrti dio daje prijedlog jednoga konkretnog katehetskog susreta molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici.

Ključne riječi: molitveno-meditativna zajednica, župna zajednica, župna kateheza u obnovi župne zajednice

0. UVOD

Vrijeme postmodernoga društva dvadeset i prvoga stoljeća, vrijeme u kojem živimo, nosi obilježja velikog individualizma, napretka u svim ljudskim djelatnosti-

ma, težnje za *imati* što više, a da se pritom zaboravlja na *biti*. Takvo je vrijeme doba trke, žurbe, buke, straha, stresa i napetih živaca zbog ritma i načina čovjekova života. Uvijek se treba nešto napraviti, trči se ovamo, treba se stići onamo, a pritom se

često zaboravljaju ograničene ljudske mogućnosti. I u takvom životnom ritmu, u nekim čovjekovim godinama, počinje svijetliti *lampica životne snage* upozoravajući čovjeka da tjelesno, duševno i duhovno tako više neće moći ići dalje na dulja vremenska razdoblja. Čovjek se nađe pred zidom koji mu ne dozvoljava ići dalje kako je navikao i koji mu ne dopušta napredovanje ako ne promijeni neke uhodane načine ostvarivanja vlastitog života. Pred njega se postavljaju pitanja koja ga upozoravaju da mu valja otkriti što treba promijeniti!

Prvo, čovjek mora biti svjestan da je, unatoč svom brzom životnom ritmu, samo čovjek i da ima svoje granice. Nije svemoguć, ali ovisi o Svemogućemu.

Drugo čega bi čovjek, ako je vjernik, trebao biti još svjesniji jest to da je njegov život dar Svemogućega Boga koji ga je *smjestio* u točno određeno vrijeme i odabrani prostor.

Treće, ako je život dar Svemogućega Boga, a jest, onda taj život treba kvalitetno proživjeti ovdje na zemlji, treba paziti na svoje duhovno i tjelesno zdravlje. Potvrda toga je zgodan prikaz zamišljenog razgovora Boga i čovjeka, u kojem Bog, na upit čovjeka što mu je kod njegova stvorenja (čovjeka) čudno, odgovara kako mu je neshvatljivo da čovjek u mladosti svoje zdravlje daje za novac, a u starosti sav svoj novac za zdravlje!

Četvrto, čovjeku je dosta ljudske vreve i velike gomile u kojoj se gubi njegov identitet, u kojoj postaje samo jedan u nizu stvorova. On teži za toplinom i prihvaćenošću, najprije u krugu svojih najbližih, a onda i u malim zajednicama, koje mu pružaju ono što mu svakodnevno obavljanje zanimanja ili zvanja ne dopušta.

0.1. Čovjekova čežnja za smirenjem

U dubini današnjeg čovjeka dolazi do velikog izražaja čovjekova čežnja za smirenjem. Neki žele odmoriti svoje tijelo raz-

nim ponudama današnjega doba, ali mnogi žele jedan drugi način odmora i vlastitoga smirenja, koji se na prvi pogled ne uklapa u duh vremena u kojemu žive. Unatoč svojoj uspješnoj poslovnoj karijeri, žele smirenje u molitvi, u razgovoru sa svojim Bogom.

Koliko god svijet i njegova dostignuća izgledali superiorni i grandiozni, oni ne mogu u potpunosti zadovoljiti čovjeka. U tom čovjekovu traganju za smirenjem i molitvom javljaju se i mnogi crkveni pokreti, zajednice, udruge te molitvene skupine koje organiziraju razne susrete i seminare o molitvi. Svjesni smo prodora, pogotovo u velikim gradovima, raznih kršćanskih i nekršćanskih oblika molitve i meditacije. U takvom ozračju raznih ponuda nalazi se i današnji vjernik, učenik Isusa Krista.

Sâm je Isus molio i naučio svoje prve učenike, apostole, moliti. Molitva je jednostavno potrebna. Ona je razgovor s nebeskim Ocem. I Isus je molio, razgovarao s Njime i postao svojim riječima i djelima svim svojim učenicima za sva vremena primjer neprestanog molitelja. Njegove su riječi: »Kad molite, govorite: 'Oče! Sveti se ime tvoje! Dođi kraljevstvo tvoje! Kruh naš svagdanji daj nam svaki dan! I otpusti nam grijehе naše: ta i mi otpuštamo svakom dužniku svojem! I ne uvedi nas u napašt!'« (Lk 11, 2-4); »Ti naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.« (Mt 6,6); »Rano ujutro, još za mraka, ustane, izide i povuče se na samotno mjesto i ondje se moljaše.« (Mk 1, 35).

Molitva je razgovor s Bogom, u kojem čovjek može u miru i tišini doći do svoga najdubljeg *ja*, otkriti sebe i čudesnost Boga koji ga je stvorio i koji živi život s njime.

U današnjem svijetu, u tom ponovnom otkrivanju Božje blizine u našim životima

kroz molitvu, pomaže nam i novi plan i program župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice*¹, objavljen pred kraj godine Velikog jubileja 2000. godine.

0.2. Obnova župne zajednice

Svakodnevne promjene u suvremenom svijetu, pa tako i u hrvatskom društvu, nužno zahtijevaju i obnovu župnih zajednica. Župna zajednica je temeljni oblik zajedničkoga života vjernika na jednom pravno određenom području. *Zakonik kanonskog prava* potvrđuje župnu zajednicu kao temeljnu instituciju unutrašnjeg uređenja partikularne Crkve.² On daje definiciju župe. Ona je »određena zajednica vjernika trajno ustanovljena u partikularnoj Crkvi, za koju je pastirska briga, pod vlašću dijecezanskog biskupa, povjerena župniku kao njezinu vlastitom pastiru«³. U kanonskom pravnom poretku župna zajednica zauzima važno mjesto.⁴ Naglašava se kako je župna zajednica, kao zajednica mnoštva vjernika, »jedinstveni organizam, utvrđen od kanonskog pravnog poretka kao subjekt prava, ustanova vlastite pravne sposobnosti namijenjena fizičkim osobama koje ju čine (vjernici) i vode (župnik)«⁵.

U župnoj zajednici kao obliku zajedničkoga života vjernika ostvaruju se osnovne funkcije Crkve, a to su: naviještanje Božje riječi, slavljenje sakramenata i dijakonija. Nadalje, župna zajednica pozvana je živjeti i ostvarivati zajedništvo s Bogom i međusobno zajedništvo svih vjernika u naviještanju Božje riječi, liturgiji i dijakoniji.⁶ Međutim, župne zajednice, često kao zajednice velikoga broja vjernika, teško mogu u pravoj mjeri i dovoljno učinkovito ostvarivati to poslanje. Postojanje svijesti o takvom stanju u župnim zajednicama trebalo bi sve članove župne zajednice poticati da se upitaju *što činiti*, a zatim i na zajedničko traženje odgovora na to pita-

nje. Pitanje i odgovori nužno su povezani te se stoga ne bi smjelo prakticirati da se samo postavi pitanje, a da se traženje odgovora i odgovornosti prepusti određenim članovima, najčešće onima koji obnašaju određenu službu unutar župne zajednice.

Potaknuti postojećim stanjem u većini naših župnih zajednica, odlučili smo ne samo pitati nego i potražiti odgovor na pitanje, preuzeti određenu brigu i odgovornost. Ponukani vlastitim sudjelovanjem u molitveno-meditativnoj zajednici jedne župne zajednice, želimo u ovome članku izložiti poticaje za ostvarenje molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici.

1. ŽUPNA KATEHEZA U OBNOVI ŽUPNE ZAJEDNICE I MOLITVENO-MEDITATIVNA ZAJEDNICA

Plan i program župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice* predlaže devetnaest posebnih interesnih zajednica, živih vjerničkih krugova koji mogu biti ponuđeni vjernicima na izbor.⁷ Jasno, ime-

¹ HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA – NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konferencije – Hrvatski institut za liturgijski pastoral, Zagreb-Zadar, 2000.

² Usp. *Zakonik kanonskog prava*, Glas Koncila, Zagreb, 1996, kanoni 515-552.

³ *Isto*, kanon 515, § 1.

⁴ Više o tome u drugom dijelu članka: J. BRKAN, *Župa kroz povijest i danas*, u: »Bogoslovska smotra« 72(2002)1, 116-162.

⁵ J. ŠALKOVIĆ, *Oblici pastoralnih jedinica u Zakoniku kanonskog prava*, u: »Bogoslovska smotra« 73(2003)4, str. 834.

⁶ Usp. P. ARAČIĆ, *Pastoral Crkve pred zbiljnošću pokreta*, u: »Bogoslovska smotra« 78(2008)2, 271-284, ovdje str. 277.

⁷ Tih devetnaest posebnih interesnih zajednica, živih vjerničkih krugova jesu: pastoralno koordinacijska zajednica, liturgijska zajednica, marijanska zajednica, ministrantska zajednica, biblijska zajednica, zajednica obitelji, zajednica kršćanske kulture duha, zajednica duhovno-molitvenih pokreta,

na i broj posebnih interesnih zajednica, živih vjerničkih krugova nisu strogo određeni i nepromjenjivi. Sve ovisi i o terenu, o životu pojedine župne zajednice, o profilima i potrebama koji se javljaju u određenoj župnoj zajednici.⁸ Jedna od devetnaest predloženih posebnih interesnih zajednica, živih vjerničkih krugova koji mogu djelovati unutar župne zajednice, je i molitveno-meditativna zajednica. Ova je zajednica pozvana razvijati »temeljni Isusov poziv i trajnu težnju Crkve prema molitvi i meditaciji. Kod današnjeg čovjeka opaža se sve veća osjetljivost za smirenje duha u molitvi. To pak uključuje odgoj za pravi način molitve.«⁹

Molitveno-meditativna zajednica pozvana je među članovima župne zajednice ostvarivati i razvijati ljubav prema molitvi i meditaciji. Postoje ljudi koji ne znaju dobro ili ne znaju uopće moliti. Stoga je u župnoj zajednici, odnosno u molitveno-meditativnoj zajednici unutar župne zajednice nužan odgoj župljana za osobnu i zajedničku molitvu, jer jedna od ljepših stvari koja se može dogoditi u životu čovjeka je da zna dobro i pravilno moliti.

1.1. Počeci molitveno-meditativne zajednice

Prva kršćanska zajednica bila je molitvena zajednica. O tome nalazimo svjedočanstvo u Dj 2,42: »Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama.« Prvi su se kršćani okupljali u svojim zajednicama da bi hvalili i slavili Boga.¹⁰ Bilo je normalno i uobičajeno da vjernici nakon homilije sami oblikuju i glasno izgovaraju svoje molitve. Odras toga je i molitva *Slava Bogu na visini*, koja je sastavljena od klicanja, zaziva i odgovora vjernika u spontanij zajedničkoj molitvi prve Crkve.¹¹

1.2. Razlozi osnivanja molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici

Molitveno-meditativne zajednice nastaju iz potrebe vjernika da izraze sebe kroz molitvu ili meditaciju. U župnim zajednicama, koje su često zajednice veoma velikog broja članova, do izražaja većinom dolazi samo svećenik, voditelj župne zajednice i nekoliko njegovih najbližih suradnika i suradnica. Ostali vjernici su oni koji slušaju i primaju ponuđene vjerske sadržaje. Molitveno-meditativna zajednica pruža mogućnost da se vjernik ne osjeća samo kao pasivni primatelj nego i aktivni sudionik u župnoj zajednici.

Izričući svoju molitvu, vjernik u molitveno-meditativnoj zajednici dolazi do izražaja i osjeća se prihvaćenim od ostalih

---

molitveno-meditativna zajednica, zajednica (udruga) mladih i odraslih, karitativna zajednica, zajednica za osobe s posebnim potrebama, misijska zajednica, ekumenska zajednica, zajednica evangelizacije društva, ekološka zajednica, zajednica »kršćana u distanci«, »zajednica na putu«, rekreativno-športska zajednica. Usp. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA – NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program, nav. dj.*, str. 106-124.

⁸ Slobodno se mogu osnivati i neke druge zajednice za kojima se osjeti potreba unutar župne zajednice kao npr. zajednica medicinskog osoblja, zajednica seniora, zajednica invalida Domovinskoga rata, zajednica žena u župnoj zajednici, itd. Usp. J. ŠIMUNOVIĆ, *Župna zajednica na početku trećega tisućljeća. Pastoralno-teološka razmišljanja o mogućnostima ostvarivanja župnoga pastorala u Republici Hrvatskoj*, Glas Koncila, Zagreb, 2009, str. 95.

⁹ HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA – NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program, nav. dj.*, str. 114.

¹⁰ Usp. N. DE MARTINI, *Nova župa. Zajednica prijatelja*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1982, str. 76.

¹¹ Usp. Z. LINIĆ, *Molitveni izraz suvremenih duhovnih gibanja u liturgiji Crkve*, u: »Služba Božja« 30(1990)4, 371-376, ovdje str. 372.

članova zajednice. Također osjeća da ostali okupljeni članovi zajedno s njime mole. Molitva postaje pokazatelj zajedništva, jednodušnosti i empatije svih okupljenih u molitveno-meditativnoj zajednici. U molitveno-meditativnoj zajednici vjernik može iznijeti što mu je na srcu, molitvu oblikovanu svojim riječima i uvjetovanu trenutnim stanjem, a ne samo naučene molitvene obrasce. Tako nastaje pojedinačno iskustvo molitve te sposobnost svakog pojedinca da u molitveno-meditativnoj zajednici osobno svjedoči vjeru čitave Crkve.¹²

Molitveno-meditativna zajednica ne želi biti neka odijeljena zajednica ili dio u župnoj zajednici, nego kvasac zajedništva. Želi potaknuti vjernike laike da u Crkvi, odnosno u župnoj zajednici, postanu aktivni, angažirani i sposobni svjedočiti osobnu i kolektivnu, zajedničku vjeru.¹³

1.3. *Djelovanje molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici*

Već je prije bilo naglašeno da je molitveno-meditativna zajednica pozvana da unutar župne zajednice ostvaruje i razvija temeljni Isusov poziv i trajnu težnju Crkve prema molitvi i meditaciji. Zato u svom nazivu molitveno-meditativna zajednica ima objedinjene pojmove »molitva« i »meditacija«. Ova zajednica treba razvijati sve naglašeniju potrebu današnjeg čovjeka za smirenje duha u molitvi i meditaciji, što uključuje i pravi odgoj i obrazovanje za ispravan način molitve i meditacije.¹⁴

U župnoj zajednici nužan je odgoj i obrazovanje župljana za osobnu i zajedničku molitvu i meditaciju. Posebno je važno poticanje članova župne zajednice svih životnih dobi na uključivanje u molitveno-meditativnu zajednicu. Osim produbljanja znanja i spoznaja o pravoj i ispravnoj molitvi i meditaciji (što je molitva, koja su svojstva dobre molitve, koje su vrste moli-

tava; što je meditacija, koji su preduvjeti meditacije, koje su nužne vježbe za meditaciju), što bi bilo ponuđeno u poučnom dijelu katehetskih susreta molitveno-meditativne zajednice, potrebno je članove zajednice naučiti ispravno osobno i zajednički moliti i meditirati. Dakle, u ovoj zajednici vidljiva je nužnost i povezanost teorije i prakse. U tome može pomoći veliko bogatstvo mogućnosti i pomagala, od molitve božanskog časoslova za puk, euharistijskog klanjanja, litanija, devetnica, pobožnosti do poticanja vjernika da se udruže u manje skupine koje će se povremeno sastajati u pojedinim obiteljima radi razvijanja obiteljske molitve ili uključivanja vjernika u *Apostolat molitve* na razini cijele Crkve.¹⁵

Proživljavanje živog i osobnog odnosa sa živim i istinitim Bogom kroz intenzivno iskustvo molitve i meditacije trebalo bi se odraziti u slavljinama župne zajednice, posebno u liturgijskim, gdje bi vjernici imali slobodu i mogućnost oblikovanja molitava posebno u molitvi vjernika u euharistiji, u različitim oblicima službe Riječi i mnogim drugim pobožnostima.¹⁶

Sudjelovanje članova molitveno-meditativne zajednice u liturgijskim slavljinama obogaćuje život i djelovanje pojedine župne zajednice. Tako članovi molitveno-meditativne zajednice kroz iskustvo osobne i zajedničke molitve sve više mole i vole molitvu i meditaciju, otkrivaju ljepotu tradicionalnih molitava (litanija, krunice i

¹² Usp. T. IVANČIĆ, *Molitvene skupine u nas i njihov utjecaj na vjerski odgoj mladih*, u: »Kateheza« 9(1987)3, 47-55, ovdje str. 49.

¹³ Usp. isto.

¹⁴ Usp. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA-NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, nav. dj., str. 114.

¹⁵ Usp. isto.

¹⁶ Usp. isto.

ostalih pobožnosti) te postaju osjetljivi za ljepotu liturgijskih molitava.¹⁷

Potaknuti svim razmišljanjima o važnosti i nužnosti molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici, u našem daljnjem izlaganju dajemo prijedlog programa rada molitveno-meditativne zajednice za jednu pastoralnu godinu s tematskim jedinicama koje bi se obrađivale na katehetskim susretima, prijedlog tijekom katehetskih susreta molitveno-meditativne zajednice te na kraju donosimo jedan konkretni prijedlog katehetskog susreta molitveno-meditativne zajednice.

2. PROGRAM RADA MOLITVENO-MEDITATIVNE ZAJEDNICE ZA JEDNU PASTORALNU GODINU

Plan i program župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice* nudi okvirni program rada koji se prilagođuje potrebama i specifičnostima pojedinih manjih zajednica ili živih vjerničkih krugova. Sadržaj katehetskih susreta za bilo koju katehetsku skupinu podijeljen je u šest tematskih krugova unutar kojih su katehetske jedinice. Program rada u katehetskim skupinama prati tijek liturgijske godine.¹⁸

Molitveno-meditativna zajednica prilagođuje taj okvirni program rada svojoj obilježnosti i svojoj svrsi. Program okupljanja članova molitveno-meditativne zajednice sadrži i šest tematskih krugova s odgovarajućim katehetskim jedinicama raspoređenim tijekom liturgijske godine. Model održavanja katehetskih susreta je *celebratio catechetica*. O ostvarenju modela *celebratio catechetica* u molitveno-meditativnoj zajednici bit će govora malo kasnije. Sada nešto više o poticaju i prijedlogu programa katehetskih susreta molitveno-meditativne zajednice za jednu pastoralnu godinu!

U prvom tematskom krugu, koji započinje u rujnu i traje do došašća, sudio-

nici molitveno-meditativne zajednice bili bi upoznati sa značenjem malih zajednica u župnoj zajednici s naglaskom na molitveno-meditativnoj zajednici i sudjelovanju njezinih članova u nedjeljnoj euharistiji. Slijedi također upoznavanje pojma i značenja molitve i meditacije u kršćanskom životu, stjecanje iskustva molitvenog izražavanja te upoznavanje svetaca kao uzora molitve.

Drugi tematski krug, koji obuhvaća vrijeme došašća i božićno vrijeme, nudi članovima molitveno-meditativne zajednice upoznavanje s teorijskim značenjem molitve hvale na primjeru Marijina *Veliča* te stjecanje iskustva molitve i meditacije nad biblijskim tekstovima koji obilježavaju vrijeme došašća i Božića.

U trećem tematskom krugu, koji obuhvaća vrijeme od blagdana Isusova krštenja pa do Pepelnice, članovi molitveno-meditativne zajednice susreću se, na temelju biblijskih odlomaka, s osobom Isusa molitelja i učitelja molitve. U ovom tematskom krugu naglašava se i važnost molitve u obitelji.

Četvrti tematski krug je vrijeme korizme i Velikoga tjedna. Tijekom ovog razdoblja razmišlja se o patnji i križu u životu Isusa Krista i vjernika. Detaljnije se upoznaje pobožnost križnoga puta u kojoj članovi molitveno-meditativne zajednice aktivno sudjeluju kroz korizmeno vrijeme u župnoj zajednici.

Peti tematski krug je uskršno vrijeme i u njemu se poseban naglasak stavlja na razmišljanja o euharistiji, na molitvu za duhovna zvanja i na razne oblike štovanja

¹⁷ Usp. Z. LINIĆ, *Molitveni izraz suvremenih duhovnih gibanja u liturgiji Crkve*, u: »Služba Božja« 30(1990)4, 371-376, ovdje str. 374.

¹⁸ Usp. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA-NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, nav. dj., str. 60-62.

Blažene Djevice Marije, a osobito na molitvu krunice.

Šesti tematski krug traje od svetkovine Duhova pa do 15. lipnja. Sa završetkom nastavne godine prestaju u župnoj zajednici redovita okupljanja mnogih katehetskih skupina. No ova zajednica može se okupljati i za vrijeme ljetnih praznika kada je u župnoj zajednici tzv. *pasivna pastoralna godina*, tj. kada u župnoj zajednici nema toliko pastoralnih, katehetskih i liturgijskih događanja kao u vrijeme nastavne

godine. Teme koje se u ovom razdoblju obrađuju su: Duhovi, Presveto Trojstvo, Tijelovo, službe u župnoj zajednici...

Sve što je već rečeno prikazano je na sljedećoj tablici. U tablici su definirani: tematski krug, naziv katehetske jedinice koja će se obrađivati na jednom ili više katehetskih susreta u molitveno-meditativnoj zajednici, cilj svake katehetske jedinice, model održavanja katehetskoga susreta te oblici i metode rada na katehetskom susretu molitveno-meditativne zajednice.

Razdoblje	Katehetska jedinica	Cilj katehetske jedinice	Model održavanja katehetskog susreta	Oblici i metode rada u molitveno-meditativnoj zajednici
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Zajedništvo vjernika u župnoj zajednici (Uvodni susret)	Prepoznati važnost i oblike zajedništva vjernika u župnoj zajednici s posebnim naglaskom na molitveno-meditativnoj zajednici	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje uz PowerPoint prezentaciju, interpretativno čitanje, predstavljanje članova, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Zajedništvo vjernika u župnoj zajednici	Upoznati važnost ostalih oblika zajedništva vjernika u župnoj zajednici	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje uz PowerPoint prezentaciju, interpretativno čitanje, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Molitva i meditacija (2 katehetska susreta)	Upoznati molitvu i meditaciju kao oblike komunikacije s Bogom	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: izlaganje uz PowerPoint prezentaciju, interpretativno čitanje, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Dan zahvalnosti za primljena Božja dobročinstva	Shvatiti značenje Dana zahvalnosti s naglaskom na molitvi zahvale	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje uz PowerPoint prezentaciju, interpretativno čitanje, razgovor, likovno izražavanje, literarno izražavanje, scensko izražavanje, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje

Razdoblje	Katehetska jedinica	Cilj katehetske jedinice	Model održavanja katehetskog susreta	Oblici i metode rada u molitveno-meditativnoj zajednici
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Misijska nedjelja	Upoznati misijsku djelatnost Crkve uz molitvu za sve misionare opće i mjesne Crkve	Celebratio catechetica	OR: frontalni, rad u skupini MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, razgovor, pisanje pisama misionarima i misionarkama, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Molitveno-meditativna zajednica okupljena na euharistijskom slavlju u dan Gospodnji	Prepoznati važnost okupljanja članova molitveno-meditativne zajednice u dan Gospodnji	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, rješavanje problemskih zadataka, ispunjavanje upitnika, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Molitva i meditacija (3 katehetska susreta)	Upoznati molitvu i meditaciju kao oblike komunikacije s Bogom	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, rad na tekstu, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Prvi tematski krug – OTAC NAS OKUPLJA	Svi sveti – uzori molitve	Upoznati svece i blaženike kao uzore molitve	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: uvodno izlaganje, čitanje odabranih odlomaka iz života svetaca i blaženika, rad na tekstu, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Drugi tematski krug – BOG POHODI NAROD SVOJ	Vrijeme došašća u životu vjernika	Upoznati značenje vremena došašća	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Drugi tematski krug – BOG POHODI NAROD SVOJ	Marijin <i>Veliča</i>	Upoznati Marijin <i>Veliča</i> i kroz njega molitvu hvale	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: rad na biblijskom tekstu, interpretativno čitanje, tumačenje, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje

Razdoblje	Katehetska jedinica	Cilj katehetske jedinice	Model održavanja katehetskog susreta	Oblici i metode rada u molitveno-meditativnoj zajednici
Drugi tematski krug – BOG POHODI NAROD SVOJ	»I riječ je tijelom postala...« (3 katehetska susreta)	Stjecati iskustva molitve i meditacije nad biblijskim tekstovima koji obilježavaju vrijeme došašća i Božića	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: rad na biblijskom tekstu, interpretativno čitanje, tumačenje, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, izrada poticajnih sličica, pjevanje
Treći tematski krug – PROLAZI ZEMLJOM ČINEĆI DOBRO	Isus – molitelj i učitelj molitve (3 katehetska susreta)	Upoznati osobu Isusa Krista molitelja i učitelja molitve na temelju biblijskih tekstova	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u skupini MR: rad na biblijskom tekstu, interpretativno čitanje, tumačenje, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, izrada plakata, pjevanje
Treći tematski krug – PROLAZI ZEMLJOM ČINEĆI DOBRO	Molitva u obitelji (2 katehetska susreta)	Otkriti i razvijati molitvu u obitelji	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u skupini MR: rad na biblijskom tekstu, interpretativno čitanje, tumačenje, razgovor, susret s članovima obitelji koji zajednički mole, razmjena iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Četvrti tematski krug – PRED TAJNOM PATNJE I KRIŽA	Vrijeme korizme u životu vjernika	Upoznati značenje vremena korizme	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, razgovor, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Četvrti tematski krug – PRED TAJNOM PATNJE I KRIŽA	Križni put	Upoznati pobožnost križnoga puta i u njoj sudjelovati tijekom korizme	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje i tumačenje, interpretativno čitanje, izrada tekstova postaja križnoga puta koji će članovi molitveno-meditativne zajednice predvoditi u župnoj zajednici, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje

Razdoblje	Katehetska jedinica	Cilj katehetske jedinice	Model održavanja katehetskog susreta	Oblici i metode rada u molitveno-meditativnoj zajednici
Četvrti tematski krug – PRED TAJNOM PATNJE I KRIŽA	Patnja i križ u životu Isusa Krista i vjernika (3 katehetska susreta)	Otkriti smisao patnje i križa u životu Isusa Krista i vjernika	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje i tumačenje, interpretativno čitanje, susret s bolesnim članovima župne zajednice, razmjena iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Peti tematski krug – BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ	Uskrsno vrijeme u životu vjernika	Upoznati značenje uskrsnog vremena	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, razgovor, iznošenje iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Peti tematski krug – BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ	Zajednica okupljena oko Uskrsloga Gospodina u dan Gospodnji (2 katehetska susreta)	Razumjeti značenje euharistijskog slavlja i važnosti za vjernički i općeljudski život vjernika i članova župne zajednice	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: rad na tekstovima crkvenoga učiteljstva, interpretativno čitanje, razgovor, izrada poticajnih letaka, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Peti tematski krug – BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ	Nedjelja Dobroga Pastira	Razvijati osjećaj i duh molitve za duhovna zvanja	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: ako je moguće, razgovor sa svećeničkim ili redovničkim kandidatima, razgovor sa župnikom, interpretativno čitanje, iznošenje iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Peti tematski krug – BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ	Vazmeno otajstvo u Marijinu odrazu	Upoznati različite oblike štovanja Blažene Djevice Marije	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni, rad u paru MR: izlaganje uz Power-Point prezentaciju, interpretativno čitanje, iznošenje iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje

Razdoblje	Katehetska jedinica	Cilj katehetske jedinice	Model održavanja katehetskog susreta	Oblici i metode rada u molitveno-meditativnoj zajednici
Šesti tematski krug – DUH – VODITELJ CRKVE	Svetkovina Duhova	Otkriti značenje i poticaje svetkovine Duhova u vlastitom životu	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje uz PowerPoint prezentaciju, interpretativno čitanje, iznošenje iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Šesti tematski krug – DUH – VODITELJ CRKVE	Presveto Trojstvo	Otkriti prisutnost Presvetog Trojstva u vlastitom životu	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje uz PowerPoint prezentaciju, interpretativno čitanje, iznošenje iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje
Šesti tematski krug – DUH – VODITELJ CRKVE	Službe u župnoj zajednici	Upoznati službe u župnoj zajednici	Celebratio catechetica	OR: frontalni, individualni MR: izlaganje, razgovor s članovima koji u župnoj zajednici obnašaju različite službe, interpretativno čitanje, iznošenje iskustava, molitveno-meditativno izražavanje, pjevanje

Veoma je važno također naglasiti da je molitveno-meditativna zajednica pozvana u svojim godišnjim programima, osim ovih tema koje su prikazane u tablici, jednu pastoralnu godinu posvetiti tumačenju i molitvi nad Vjerovanjem, drugu tumačenju sakramenata i poticajima na raznovrsne molitve kojih sadržaj uključuje bit svakoga sakramenta te kroz tri pastoralne godine proći nedjeljna liturgijska čitanja s njihovom porukom i poticajem za osobnu i zajedničku molitvu.

Sadržaji programa okupljanja molitveno-meditativne zajednice mogu biti svetkovine i blagdani tijekom liturgijske godine te životi svetaca i blaženika opće i mjesne Crkve. Na takav se način veoma uspješno mogu ostvariti odgoj i obrazova-

nje članova molitveno-meditativne zajednice u kojoj će članovi dobiti, obnoviti i produbiti vlastito vjersko znanje i naučiti ispravno moliti.

3. TIJEK KATEHETSKOG SUSRETA MOLITVENO-MEDITATIVNE ZAJEDNICE

Plan i program župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice* predlaže okvirni metodički model za odvijanje župne kateheze ili katehetskog susreta, nazvan *celebratio catechetica*. Taj se model sastoji od pet faza: dodir sa sakralnim prostorom, molitveno-slavljenički vid, poučni dio, katehetske zadaće i završni dio.¹⁹ U nastavku

¹⁹ Usp. *isto*, str. 54-56.

članka prikazujemo tijek katehetskog susreta molitveno-meditativne zajednice prema katehetskom modelu *celebratio catechetica*.

3.1. Dodir sa sakralnim prostorom

Članovi molitveno-meditativne zajednice mogu se okupljati u župnim prostorijama, manjim vjeronaučnim dvoranama, oratorijima – posebno dodijeljenim prostorijama za molitvu i meditaciju, u samim crkvama ili filijalnim kapelicama. Okupljanje zajednice u određenim prostorima ovisit će i o prostornim mogućnostima pojedinih župnih zajednica. Sakralni prostor je već sam po sebi kateheza i svojom simbolikom stvara ugođaj molitve.

Ako članovi molitveno-meditativne zajednice imaju mogućnost okupljati se u određenoj prostoriji, manjoj dvorani ili oratoriju, samo mjesto okupljanja trebalo bi svojim uređenjem *odisati duhom* zajednice. To konkretno znači da se u sredinu prostorije može postaviti stolić s otvorenom Biblijom, svijeća koja je simbol Isusa Uskrsloga, prisutnog i po molitvi među svojim učenicima. Poznata je Isusova riječ: »jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima« (Mt 18,20).

Razna crkvena razdoblja mogu svojim *dekorom* poticati na vizualni dodir sa svetim, npr. u vrijeme došašća nezaobilazan je adventski aranžman koji se može složiti na više načina, u božićno vrijeme božićni aranžmani s jasicama, kroz korizmu križ i simboli Isusove muke... Sve to pomaže stvaranju ozračja molitve, a u isto vrijeme vanjskim simbolima naglašava hod vjernika kroz liturgijsku godinu.

Dobro je napomenuti da svi članovi molitveno-meditativne zajednice sjede ukrug da bi se dobio kontakt očima. Broj članova molitveno-meditativne zajednice neka ne prelazi dvadeset i pet.

3.2. Molitveno-slavljenički vid

Susret započinje pjesmom ili prigodnom molitvom. U Planu i programu župne kateheze predlaže se i molitveni početak s čitanjem biblijskog teksta. Čitanje biblijskog teksta za molitveno-meditativnu zajednicu planirano je na početku »praktičnog dijela« poučnog dijela katehetskog susreta.

3.3. Poučni dio

U poučnom dijelu dolazi razvijanje sadržaja katehetskog susreta prema specifikumu molitveno-meditativne zajednice, prema njezinoj naravi i usmjerenju.

Poučni dio zamišljen je u dva dijela:²⁰

1. dio – tzv. »teorijski dio« – obuhvaća obradu teme (katehetske jedinice) katehetskog susreta molitveno-meditativne zajednice prema planiranim oblicima i metodama rada.
2. dio – tzv. »praktični dio« – je konkretan molitveno-meditativni dio u trajanju do dvadesetak minuta, koji je blisko povezan s teorijskim dijelom katehetskoga susreta molitveno-meditativne zajednice.

Faze »praktičnog dijela« su:

- biblijski tekst koji uvodi u meditaciju i razmišljanje,
- kratka tišina,
- meditacija na određenu temu u trajanju do sedam minuta,
- kratka tišina,
- molitveni izričaji i zazivi članova molitveno-meditativne zajednice – reakcije na biblijski tekst i meditaciju. Molitveni izričaji i zazivi mogu biti popraćeni i prigodnom pjesmom. Tu je značajna

²⁰ Podjela poučnoga dijela na dva dijela, na tzv. »teorijski« i »praktični« dio, slobodna je preporuka autora ovog članka!

uloga voditelja/animatora koji u skladu s biblijskim tekstom i meditacijom odabire prikladnu pjesmu.

3.4. *Katehetske zadaće*

U ovom dijelu dolazi do izražaja konkretno djelovanje članova molitveno-meditativne zajednice iz vjere. Ne ostaje se samo na riječima, molitvi, pobožnim i lijepim razmišljanjima, nego se doživljeno na katehetskim susretima prenosi u stvarnost života, prema načelu sv. Benedikta *ora et labora*. U katehetskim zadaćama daju se smjernice za djelovanje iz vjere do sljedećega katehetskog susreta. Onaj tko istinski i iskreno moli, ne može imati tvrdo srce, zatvoreno oko i neispruženu ruku za potrebe svojih bližnjih. Tu se otvara veliki spektar akcijskog djelovanja članova molitveno-meditativne zajednice po poticaju Sv. Jakova: »tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi« (Jak 2,17). Zato članovi molitveno-meditativne zajednice sudjeluju u raznim karitativnim akcijama, pripremanju liturgije i pobožnosti u župnoj zajednici, sudjeluju u osmišljavanju poticajnih materijala koji se mogu dijeliti članovima župne zajednice okupljenima na nedjeljnom euharistijskom sastanku... U ostvarivanju katehetskih zadaća molitveno-meditativne zajednice potrebna je i koordinacija s ostalim katehetskim skupinama i zajednicama unutar župne zajednice, s njihovim katehetskim zadaćama koje mogu biti iste ili slične.

3.5. *Završni dio*

Susreti molitveno-meditativne zajednice završavali bi kratkom završnom molitvom ili pjesmom. Molitva se može izreći vlastitim riječima te bi bilo dobro da je izreče netko od prisutnih vjernika, članova molitveno-meditativne zajednice. Susret može završiti i u župnoj crkvi.

4. PRIJEDLOG JEDNOGA KATEHETSKOG SUSRETA MOLITVENO-MEDITATIVNE ZAJEDNICE – ZAJEDNIŠTVO VJERNIKA U ŽUPNOJ ZAJEDNICI (Uvodni katehetski susret)

4.1. *Dodir sa sakralnim prostorom*

Članovi molitveno-meditativne zajednice okupe se u vjeronaučnoj dvorani ili prostoriji određenoj za okupljanje zajednice. Preporučljivo je da svi članovi sjednu ukrug da bi svatko svakoga mogao vidjeti i čuti. U sredinu se na mali stolić postavi tkanina, odnosno stolnjak zelene boje što simbolizira dio crkvene godine: vrijeme kroz godinu, s natpisom ZAJEDNO U MOLITVI. Na stolić se stave otvorena Biblija s tekstom koji će poslužiti za meditaciju i upaljena svijeća – simbol Isusa Krista prisutna po molitvi u okupljenoj zajednici vjernika.

4.2. *Molitveno–slavljenički vid*

Nakon što su članovi molitveno-meditativne zajednice zauzeli svoja mjesta, katehetski susret započinje pjesmom Kriste u tvoje ime (dvije kitice).

4.3. *Poučni dio*

1. dio – »teorijski dio«. *Budući da je ovo prvi susret molitveno-meditativne zajednice u novoj pastoralnoj godini, svi se okupljeni kratko predstave, kažu svoje razloge zašto su se odlučili za molitveno-meditativnu zajednicu. Nakon kratkoga uvodnog predstavljanja, voditelj pozdravlja sve okupljene započinje susret ovim ili sličnim govorom u kojem svima približava novi plan i program župne kateheze. Župna kateheza u obnovi župne zajednice, okosnice katehetskih susreta molitveno-meditativne zajednice. Izlaganje prati pripremljena Power-Point prezentacija.*

Mi ovdje okupljeni odlučili smo probiti svoj odnos s Bogom preko molitve

i meditacije. Došli smo u molitveno-meditativnu zajednicu naše župne zajednice. Ova molitveno-meditativna zajednica okupljat će se redovito svakog tjedna, učiti će pravilno moliti i meditirati te će moliti na razne nakane naše župne zajednice. Katehetski susreti molitveno-meditativne zajednice odvijat će se po planu i programu župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice*. Taj plan i program objavljen je pred kraj 2000. god., godine Velikoga jubileja. U njemu je izražena želja svih hrvatskih biskupa da na početku novoga tisućljeća postojanja kršćanstva obnovimo naše župne zajednice i preko njih župnu katehezu koja je, ulaskom vjeronauka u škole, ostala nekako po strani. Osjetna je i želja mnogih vjernika da obnove svoje znanje o vjeri u kojoj žive i daju određeni svoj doprinos u izgradnji župne zajednice.²¹

Župna zajednica je, bez sumnje, najznačajnije mjesto u kojem se oblikuje i očituje kršćanska zajednica, naglašava *Opći direktorij za katehezu*.²² Pozvana je biti bratska i ugodna obiteljska kuća gdje kršćani postaju svjesni da su narod Božji.²³

Svi se možemo složiti da vrijeme u kojem živimo i naš način života ostavljaju tragove i na život i djelovanje župne zajednice. Kakvu sliku župne zajednice nosimo u vlastitim mislima? Trebala bi proći vremena u kojima je briga o određenoj župnoj zajednici bila rezervirana samo za svećenike, sestre redovnice, sakristane i orguljaše. Župa je zajednica svih vjernika u kojoj svatko može svojim radom, talentima i znanjem pomoći da se razvije župna zajednica – Crkva – obiteljska kuća u kojoj je Bog zaista blizak svakomu! Nema pozvanih i nepozvanih, aktivnih i pasivnih, odgovornih i neodgovornih članova župne zajednice. Svi su odgovorni za rast vlastite župne zajednice. Ta odgovornost proizlazi iz sakramenta krštenja!

Kao zajednica ljudi, župna je zajednica pozvana da u Kristovoj vjeri ostvaruje zajedništvo, slavljenje Boga, služenje i svjedočenje. Time se ostvaruje jedna od najljepših definicija Crkve, izrečena u Djelima apostolskim. Kršćanska je zajednica u tom prvom kršćanskom razdoblju bila postojana u » nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama« (Dj 2,42).

Plan i program župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice* vidi župnu zajednicu kao zajednicu zajednicâ. Ta slika nije nova. Ona proizlazi iz koncilске vizije Crkve, shvaćene kao mjesta zajedništva i sudjelovanja, u kojoj krštenici imaju jednako dostojanstvo i u zajedništvu s pastirima su pozvani preuzeti svoje odgovornosti sukladno karizmama koje su primili te potrebama same zajednice.

Čitajući znakove vremena, Crkva uviđa da je čovjeku današnjice dosta mase u kojoj gubi svoju osobnost i identitet. Zato je veoma važno u župnoj zajednici stvoriti male zajednice pune topline i pažnje, u kojima je svaki član dobrodošao, vrijedan je i važan. U tom je smjeru i zamišljen plan i program župne kateheze koji potiče aktivno zaživljavanje posebnih zajednica unutar jedne župne zajednice. I naša molitveno-meditativna zajednica je vidljiv dokaz tog zaživljavanja naše cjelokupne župne zajednice. U procesu sveopće globalizacije svijeta, župna zajednica morala bi pružati čo-

²¹ U daljnjem izlaganju o novoj slici župne zajednice slijede se misli članka: J. ŠIMUNOVIĆ, *Župna zajednica i kateheza u svjetlu novog Plana i programa župne kateheze*, u: »Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije« 128(2000)9, 543-545.

²² Usp. KONGREGACIJA ZA KLER, *Opći direktorij za katehezu, Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konferencije*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2000, br. 257.

²³ Usp. IVAN PAVAO II., *Catechesi tradendae. Apostolska pobudnica o vjerskoj pouci u naše vrijeme*, Glas Koncila, Zagreb, 1994., br. 67.

vjeku oazu mira, molitve, razvijanja vjernih dimenzije, oazu susreta čovjeka s Bogom, sa samim sobom i bližnjim. To će nam pokušati dati ova molitveno-meditativna zajednica. Postupno će nas uvoditi u življeno kršćanstvo na svim razinama koje zahvaćaju samoga vjernika u svim njegovim osobnim dimenzijama!

Katehetski susreti molitveno-meditativne zajednice sastavljeni su od katehetskih sadržaja, molitve i razmatranja. Kateheza prati vjernika. Ona nije samo za jedno vremensko razdoblje, samo za neke životne dobi. Uvijek može pružiti čovjeku-vjerniku sadržaje za kvalitetno ostvarivanje života, i kao čovjeka i kao vjernika! Zato ona ne bi smjela nikada prestajati! Nije sramota i u zrelih godinama pohađati satove bilo kakva oblika katehetske poduke. Mnogi vjernici znaju moliti svoje svećenike da i za njih organiziraju satove katehetskih poduka. Osjećaju potrebu nadoknaditi ono što je bilo propušteno u njihovoj vjerskoj poduci kroz obrazovanje, jer su se mnogi školovali u vrijeme kada nije bilo baš poželjno biti vjernik.

Današnja župna kateheza želi ispraviti taj nedostatak, taj *hendikep* kod mnogih. Rečeno je da je kateheza stalan proces u životu vjernika. Kada se završi s katehezom i procesom inicijacije, ne završava se rast u vjeri! Trebala bi se sve više smanjivati praksa napuštanja Crkve do nekih sljedećih potreba »pravih vjernika katolika«, kao npr. vjenčanja, krštenja djece ili sprovoda.

Katehetske susrete molitveno-meditativne zajednice možemo shvatiti kao jedan od mogućih mostova prelaska dobne kateheze u katehezu živih vjernih krugova ili interesnih zajednica. U molitveno-meditativnoj zajednici dolazi manje do izražaja dob članova, a više zajedništvo u vjeri, molitvi te zajedništvo s ostalim zajednicama naše župne zajednice. Povezat ćemo

se s njima i tako obnavljati sliku župe prema smjernicama Drugoga vatikanskog koncila. U molitveno-meditativnoj zajednici, kao što je to slučaj i u drugim zajednicama unutar naše župne zajednice, više će dolaziti do izražaja čovjek sa svojim potrebama, težnjama i htjenjima. Čovjek u njoj može lakše obnoviti i postići ono što gubi u masi današnjice, a to su identitet i prihvaćenost. U manjoj zajednici može lakše postići čišćenje vlastitih vjerskih opredjeljenja i mišljenja. Manje zajednice u župnoj zajednici nisu sekte koje bi uništavale župnu zajednicu. One su veliko bogatstvo koje pridonosi razvitku župne zajednice i potvrda vanjskomu svijetu da u njezinoj sredini živi i djeluje Bog.

Katehetski susreti molitveno-meditativne zajednice odvijat će se po posebnom modelu nazvanom *celebratio catechetica*. Taj katehetski model ima svoju strukturu i sastoji se od pet pojedinih faza: dodir sa sakralnim prostorom, poučni dio molitveno-slavljeničkog vida, katehetske zadaće i završni dio.

Mi članovi molitveno-meditativne zajednice okupljat ćemo se u ovoj župnoj prostoriji. (*Voditelj molitveno-meditativne zajednice naznačuje točno mjesto i vrijeme okupljanja molitveno-meditativne zajednice.*) Prostorija će samim svojim uređenjem stvarati ugodaj molitve. U sredini prostorije na jednome stoliću bit će postavljena Biblija otvorena kod citata koji će se koristiti u molitveno-meditativnom izričaju te svijeća koja je simbol Isusa Krista Uskrsloga, prisutnoga i po molitvi među svojim učenicima i učenicima.

Susret ćemo započinjati pjesmom ili prigodnom molitvom.

Središnji dio okupljanja je poučni dio. Iako smo molitveno-meditativna zajednica, na našim će katehetskim susretima biti korisnih poduka koje će nam pomoći kva-

litetnije doživjeti i razumjeti molitvu i meditaciju. U poučnom dijelu razvijaju se sadržaji katehetskoga susreta prema specifikumu molitveno-meditativne zajednice, prema njezinoj naravi i usmjerenju.

Poučni dio zamišljen je u dva dijela. Prvi dio, tzv. »teorijski dio«, obuhvaća obradu teme (katehetske jedinice) katehetskog susreta molitveno-meditativne zajednice prema planiranim oblicima i metodama rada.

Drugi dio, tzv. »praktični dio«, je molitveno-meditativni dio u trajanju do dva-desetak minuta. Blisko je povezan s teorijskim dijelom katehetskoga susreta molitveno-meditativne zajednice. U ovom je dijelu veoma važan biblijski tekst koji nas uvodi u molitvu i meditaciju. Slijede zatim: kratka tišina (tišina ima posebno važno mjesto u molitvi), meditacija na određenu temu, kratka tišina, molitveni izričaji i zazivi vjernika – reakcije na biblijski tekst i meditaciju. Molitveni izričaji i zazivi vjernika mogu biti popraćeni i prirodnom pjesmom.

Na katehetskim susretima molitveno-meditativne zajednice ne ostaje se samo na riječima, molitvi, pobožnim i vrijednim razmišljanjima, nego se sve doživljeno na katehetskim susretima prenosi u stvarnost života, prema načelu Sv. Benedikta *ora et labora*. Taj dio katehetskih susreta zovu se katehetske zadaće.

Katehetski susreti molitveno-meditativne zajednice završavali bi završnom pjesmom ili molitvom.

Susreti u molitveno-meditativnoj zajednici trebali bi nas poticati da, iskreno i otvoreno, dademo sebi i drugima oko sebe odgovor na pitanja: što danas znači biti uvjereni vjernik kršćanin, što znači biti odgovoran za svoju župnu zajednicu i njezin rast?²⁴

2. dio – »praktični dio«. *Nakon nagovora o značenju molitveno-meditativne za-*

jednice prema planu i programu župne kateheze Župna kateheza u obnovi župne zajednice, *slijedi molitveno-meditativni dio na temu: Molitva na početku nove školske i pastoralne godine. Kada se članovi ugodno smjeste, pročita se tekst iz Djela apostolskih kao uvod u molitvu i meditaciju:*

»Onda se vratiše u Jeruzalem s brda zvanog Maslinsko, koje je blizu Jeruzalema, udaljeno jedan subotni hod. I pošto uđu u grad, uspnu se u gornju sobu gdje su boravili: Petar i Ivan i Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev, Šimun Revnitelj i Juda Jakovljevi – svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom, i braćom njegovom.« (Dj 1,12-14)

Nakon kratke tišine, voditelj izriče meditaciju ovim ili sličnim riječima:

Želimo slijediti primjer Tvojih učenika i Tvoje majke. Okupljeni smo ovdje oko Tebe, Učitelju nad učiteljima, Odgojitelju nad odgojiteljima, Liječniče nad liječnicima. Našu molitvu i ovo nekoliko naših trenutaka s Tobom želimo posvetiti za sve članove naše župne zajednice, a budući da je početak nove školske i pastoralne godine, molitvu želimo posebno uputiti za sve učenice i učenike naše župne zajednice, našega grada, naše domovine. Upućujemo molitvu i za sve učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike naše župne zajednice ili one koji podučavaju u školi/ama naše župne zajednice, našega grada i naše domovine.

Započela je nova školska godina. Opet se kreće u osvajanje novoga znanja. Ti koji si poučavao svoje učenike i sve one koji su Te htjeli slušati, budi uvijek blizu i pomoz našim učiteljicama i učiteljima, na-

²⁴ Usp. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA-NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, nav. dj., str. 125.

stavnicama i nastavnicima da radosno i postojano prenose gradivo novim generacijama. Neka ne gledaju samo na svoj osobni interes, nego neka budu oni koji će učenicima i učenicima razvijati u cjelovite osobe koji će kasnije, u životu, znati primjenjivati znanja stečena u školama, koji će znati graditi svijet ljubavi, dobrote, mira, praštanja, poštivanja, rada i pravednosti!

Kada učiteljice i učitelji, nastavnice i nastavnici osjete umor, Ti im, Isuse, budi odmor!

Kada učiteljice i učitelji, nastavnice i nastavnici osjete težinu i gorčinu učiteljskoga i odgojiteljskoga poziva, olakšaj im, Isuse, teret i budi uz njih!

Nova školska godina uvijek je izazov za učenice i učenike. Ni njih nemoj, Isuse, zaboraviti! Željni su znanja, ali kojiput bez većega truda ili rada. Pomozi im da shvate kako ih škola priprema i uči za život te da je školsko razdoblje samo faza jedne škole koja se zove ŽIVOT. Pomozi im u razumijevanju gradiva, daruj im učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike koji će im znati dobro i zanimljivo objasniti školsko gradivo.

Blagoslovi, dobri Isuse, sve naše škole i sve koji u njih ulaze! Prati i čuvaj svojom svemoćnom rukom škole da budu rasiđišta iz kojih će u svijet izlaziti ljudi noseći sa sobom znanje, razumijevanje, prihvaćanje drugih, pravdu i poštenje, gradeći tako svijet mira i civilizaciju ljubavi.

To je naša žarka molitva danas, dobri Učitelju, nas okupljenih oko Tebe! Iako smo posebno molili za učenice i učenike, učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike, molimo Te i za sve nas jer i mi smo Tvoje učenice i učenici. A kao Tvoje učenice i učenici želimo što bolje slušati i provesti u djelo tvoju Riječ koja je smjerokaz za nas. Znamo višeput napustiti Tvoju Riječ i živjeti onako kako Ti ne zapovijedaš.

Želimo se popraviti! Ne od sutra, ili za tjedan ili dva, nego danas, sada! Nova pastoralna godina izazov je i za nas. Toliko toga možemo promijeniti u svojim vlastitim životima. Toliko toga izgubljenoga pronaći! Želimo davati vidljivo svjedočanstvo da Ti stvarno imaš posebno mjesto u našem životu. Budi uz nas sve!

Kratka tišina (3-4 minute).

Molitveni izričaji i zazivi:

- Ti nas, Isuse, okupljaš oko sebe ovdje na zemlji. Okupi nas jednom i u svome kraljevstvu!
- Ne ostavi nas nikada, pa ni onda kada svojim djelima i životom ne zavređujemo Tvoju ljubav i dobrotu!
- Isuse, pomози nam biti glasnicima Tvoje riječi u svijetu koji nas okružuje!
- Mnogi ove jeseni kreću prvi put u školu. Blagoslovi njihov život i hod kroz školovanje!
- Pogledaj, Učitelju, na sve učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike, na njihov rad i trud. Budi im blizu svakoga dana da neumorno prenose svoje znanje onima koju su im povjereni!
- Želimo svojim znanjem izgraditi bolji svijet!
- Pomozi nam da se bez dvojbe opredijelimo za Tebe!

4.4. Katehetske zadaće

Uz molitvu za učenice i učenike, učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike župne zajednice, grada i domovine, založit ćemo se u pripremanju slavlja Zaziva Duha Svetoga u župi s ostalim zajednicama, a pogotovo s liturgijskom zajednicom. Ako je zgodno, članovi molitveno-meditativne zajednice mogu zajedno s ostalim zajednicama u župnoj zajednici organizirati i pripremiti mali domjenak za učenice i učenike, učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike koji

su iz župe ili djeluju u školama na području župne zajednice.

4.5. Završetak

Planirano je da katehetski susret molitveno-meditativne zajednice završi pjesmom Milost.

5. ZAKLJUČNE MISLI

Razmišljali smo o ostvarenju molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici. Plan i program župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice* potiče obnovu župne zajednice pomoću kateheze i formiranje župne zajednice kao zajednice zajednica. Jedna od zajednica koje imaju svoje mjesto u životu i djelovanju župne zajednice jest i molitveno-meditativna zajednica.

Čovjek oduvijek ima u sebi čežnju za Božjom blizinom. U današnjem modernom vremenu teži za mjestima mira i molitve, mjestima susreta s Bogom, bližnjima i samim sobom. Čitajući znakove vremena, župna zajednica želi čovjeku današnjice ponuditi ta tražena mjesta, a jedno od njih može biti molitveno-meditativna zajednica.

U ovom članku naglasak je na ostvarenju molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici koja strogo ne prati duhovnost ili obilježnost određenih crkvenih pokreta, zajednica i udruga. U mnogim župnim zajednicama postoji mogućnost okupljanja jedne ili više molitveno-meditativnih zajednica s određenim ciljem okupljanja, duhovnošću ili naglascima okupljanja.²⁵ Okupljanja molitveno-meditativnih zajednica koje prate duhovnost i karizmu određenoga crkvenog pokreta, zajednice ili udruge u župnoj zajednici pohvalna su i sigurno višestruko plodonosna, ako te molitveno-meditativne zajednice ne djeluju samo na izgradnji svojih članova nego i ostalih članova župne

zajednice. U tom smjeru može se zaključiti da za crkveno djelovanje molitveno-meditativnih zajednica u župnoj zajednici koje se nadahnjuju na duhovnosti i karizmi određenoga crkvenog pokreta, zajednice ili udruge, vrijede ista mjerila prosudbe crkvenosti koja vrijede i za prosudbu crkvenosti crkvenih pokreta, zajednica i udruga.²⁶

Da molitveno-meditativna zajednica u župnoj zajednici može što bolje djelovati i ostvarivati svoj cilj i zadaće, potrebno je učiniti neke korake na nacionalnoj odnosno nad/biskupijskoj razini:

²⁵ Donosimo primjer molitvenih zajednica koje se sastaju u Župi Sv. Antuna Padovanskog i u samostanu Svetoga Duha u Zagrebu:

»Bez prestanka molite« – skupina vjernika koja nakon jutarnje svete mise ostane u kratkoj molitvi,
»Sveta Monika« – majke koje mole za svoju odraslu djecu po primjeru i zagovoru Sv. Monike, majke Sv. Augustina

»Božansko milosrđe« – molitva s naglaskom na pobožnost božanskog milosrđa

»Živa voda« – vjernici koji njeguju karizmatski način molitve: pjesma, molitva, kateheza, svjedočanstva

»Prijatelj Isus« – zajednica vjernika laika koja kroz karizmatski i kontemplativno-meditativni način molitve produbljuju svoje prijateljstvo s Isusom,

»Molitva u duhu Taizéa« – meditativna molitva s pjesmama iz Taizéa,

»Svjetlo malo« – grupa (udruga) vjernika, uglavnom glazbene skupine Fides koji njeguju karizmatski slavljenički način molitve, ali i klasični način molitve te katehezu unutar zajednice

»Kraljica mira« – marijanska molitvena zajednica s naglaskom na molitvi Gospi Međugorskoj: molitva, pjesma, hodočašća,

»Karmelski laici« – molitva s naglaskom na karmelskoj duhovnosti. Usp. *Pastoralni kalendar Župe Sv. Antuna Padovanskog*, šk. god. 2008/2009, Zagreb, 2008, str. 38.

²⁶ Usp. PAVAO VI., *Evangelijski nuntiandi. Apostolski nagovor o evangelizaciji u suvremenom svijetu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2000, br. 58; IVAN PAVAO II., *Christifideles laici. Apostolska pobudnica o pozivu i poslanju laika u Crkvi i u svijetu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1997, br. 30. Dokument *Evangelijski nuntiandi* u br. 58 ne navodi izričito pojam kriterij, nego uvjete za crkvene bazične zajednice, a dokument *Christifideles laici* u br. 30. jasno daje točna mjerila za crkvena laička udruženja.

1. Poticati djelovanje molitveno-meditativnih zajednica u župnim zajednicama u kojima bi voditelji, osim svećenika i redovnica, bili i osvjedočeni vjernici laici (ne)članovi pojedinih crkvenih pokreta, zajednica i udruga.
2. Izraditi planove i programe okupljanja molitveno-meditativne zajednice koji bi sadržavali nazive katehetskih jedinica, cilj, te prijedloge oblika i metoda rada na katehetskom susretu zajednice. U članku je ponuđen prijedlog kako bi mogao izgledati jednogodišnji plan i program katehetskih susreta molitveno-meditativne zajednice. Korisno je da planovi i programi uvažavaju poticaje plana i programa župne kateheze *Župna kateheza u obnovi župne zajednice*, svakako uz određenu slobodu kreativnosti i obilježnosti koju određena molitveno-meditativna zajednica može ponuditi.
3. Osigurati trajnu formaciju voditelja molitveno-meditativne zajednice na nad/biskupijskoj razini, a pogotovo onih voditelja molitveno-meditativnih zajednica koje ne slijede duhovnost ili obilježnosti pojedinih crkvenih pokreta, zajednica i udruga. Obično crkveni pokreti, zajednice i udruge osiguravaju određenu trajnu formaciju svojih čla-

nova za njihov kontinuirani rast u duhovnosti crkvenoga pokreta, zajednice i udruge. No osim te trajne formacije koju pružaju određeni crkveni pokreti, zajednice i udruge, potrebno je da i voditelji molitveno-meditativnih zajednica koji su članovi određenih crkvenih pokreta, zajednica i udruga, sudjeluju u trajnoj formaciji organiziranoj na nad/biskupijskoj razini.

4. Izraditi materijale za katehetske susrete molitveno-meditativne zajednice u župnoj zajednici. Veoma korisni u ostvarenju ove zamisli mogu biti i vjernici, članovi molitveno-meditativnih zajednica u župnim zajednicama, sa svojim idejama, ponudama, traženjima i očekivanjima!

Ovaj članak nastao je u nakani da potakne odgovorne na župnoj i nad/biskupijskoj razini na što bolje osmišljavanje katehetskih susreta molitveno-meditativne zajednice te njezino uključivanje u cjelokupni pastoralni život i djelovanje župne zajednice. Jer molitva nije metoda nego način i stil života²⁷ koji se očituje u obiteljskom, župnom i društvenom okruženju.

²⁷ Usp. A. KNOWLES, *Otkriće molitve*, Duhovna stvarnost, Zagreb, 1987, str. 11.